

Tammi

MEITÄ

VASTAAN

RIKKONEET

Camilla Nissinen

Camilla Nissinen

MEITÄ

VASTAAN

RIKKONEET

TAMMI

HELSINKI

© Camilla Nissinen ja Tammi 2022
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-4018-3
PAINETTU EU:SSA

Villelle,
joka jaksoi odottaa

En ole koskaan käynyt kirkossa enkä festareilla.

En ole maistanut tupakkaa enkä ehtoollisviiniä.

En ole pukeutunut minihameeseen enkä albaan.

*En muista ulkoa Isä meidän -rukousta
enkö ainuttakaan joululaulua.*

– Rakas Jehova. Haluamme yhdessä Siljan kanssa kiittää sinua tästä tutkimishetkestä ja siitä hyvästä hengellisestä ohjauksesta, jota välität meille uskollisen ja ymmärtäväisen orjan kautta. Siunaa meitä ja avaa Siljan sydän, jotta hän nuoresta iästään huolimatta pystyisi ymmärtämään sinun täydellisen opetuksesi ja pyhän tahtosi. Auta Siljaa pysymään rohkeana ja uskollisena totuuden tiellä ja tue häntä silloin, kun hän kohtaa kiusauksia. Kiitämme sinua, sillä olet antanut meille totuuden ja saamme vaeltaa sinun täydellisessä valossasi. Jeesuksen Kristuksen kautta, aamen.

– Aamen.

1

Pakkanen työntyy ikkunanpielistä sisään, jää pyörimään nurkkiin ja tekee pienen pesän keskelle luokkaa. Puhaltelen käsiini ja hypin tasajalkaa pulpetin vieressä. Luokkahuoneen ikkunalaudoilla on runsaasti viherkasveja ja oppilaiden viilipurkkeihin istuttamia rairuohoja. Seinillä roikkuu vanhoja opetustauluja ja karttoja, joissa Venäjän tilalla lukee edelleen Neuvostoliitto.

Luokka hiljenee vasta, kun kynnykselle taittuu opettajan varjo. Pulpetit kolisevat ja pienet takapuolet nousevat penkeistä. Opettajan katse juoksee suorissa oppilasriveissä ja tarttuu lopulta minuun.

– Silja, tulehan, hän sanoo.

Leikin, etten kuule. Teräväpiirteinen leuka kohoo hiukan.

– Silja, tule nyt. Älä vitkastele.

Lattia narisee, silmäparit seuraavat askeleitani ja jostain selkäni takaa kuuluu lapsen kirkas ääni.

– Mikset sie voi olla luokassa? Ope hei, miks Siljan ei tarte kuunnella aamunavausta?

Kun ovi kolahtaa, käytävä nielaisee minut. Istuudun lattialle ja painan selän tiukasti patteriin, jotta lämpö leviäisi selkärangasta alavatsaan ja jalkoihin. Tällaista se on aina: Istun yksin syksyn harmaudessa, kun muut harjoittelevat isänpäivärunoja ja kun Maamme-laulu soi epävireisestä Hellaksesta. Unohdun talven pimeyteen, kun luokkakaverit koristelevat kuusen ja kun opettaja lukee satua joulun ihmeestä. Nuokun käytävällä, kun kevään valo häikäisee ja rairuohot kylvetään. Vappuhulinat, syntymäpäiväonnittelut, aamunavaukset, halloweenit, uskonnontunnit ja pyhäinpäivät vyöryvät ylitseni, mutta minun paikkani on aina sama.

Nostan katseeni ja toivon, että ovenkahva painuisi alas. Että kuulisin saranoiden narinan, ja opettaja pyytäisi minut pian takaisin sisään.

Mutta ovi pysyy kiinni.

Lopulta ilta tummuu, ja olen edelleen yksin. Vilkuilen ovea hädissäni. Pelkään, että opettaja on taas unohtanut minut, mutta juuri kun olen nousemassa ylös koputtaakseni oveen, kuuluu siipien kahahdus. Hesekielin korvit ovat saapuneet.

Pimeyden turvin linnut lehahtavat käytävään yksitellen, tunkeutuvat sisään avonaisista tuuletusikkunoista ja pääni yläpuolella humisevista ilmanvaihtohormeista. Ne asettuvat ovien ja naulakkorivien päälle, levittelevät siipiään, ja olen varma, että niiden yönmustat silmät on kohdistettu minuun. Osa linnuista on edessäni, osa suoraan pääni yläpuolella. Ne ovat rauhattomia ja nälkäisiä ja äkkiä tajuan, etteivät ne ole täällä sattumalta: ne odottavat Jumalan koston ja vihan päivää.

Harmagedon on viimein alkanut.

Puristan silmät kiinni, mutta kun ensimmäiset siiveniskut osuvat olkapäihin, en enää kestä. Nousen ja lähden. Juoksen läpi yön, aina valtakunnansalille saakka. Vedän rivasta, mutta ovi ei aukea. Hakkaan sitä kaksin käsin ja hoen mielessäni Jeesuksen lupausta. Kolkuttavalle avataan ja pyytävälle annetaan.

– Päästäkää miut sisään, itken. – Olkaa niin kilttejä!

Äidin kasvot ilmestyvät salin ikkunaan, ja hän pudistaa hitaasti päätään. Luen hänen huuliltaan, että tilaisuus meni jo. Ovet on salvattu umpeen. Ei ole enää pelastusta, lunastusuhria eikä rakkautta minun syntieni ylle.

Kun yö synkkenee ja tuuli yltyy, kuulen korkeuksista trumpettien äänen. Käännän katseeni ja näen, miten taivaat avautuvat. Jumalan ääni kaikuu maan ääriin ja kannustaa ratsastajia lähtemään liikkeelle. Näen taivaalla valkoisen hevosen ja sen perässä toisen, tulipunaisen ratsun, joka langettaa maahan sodan ja nälänhädän. Kylmä viima iskee lävitseni, kun hevoset nelistävät yläpuolellani. Vedän kädet pään suojaksi, mutta silloin kuulen, miten Jumala lähettää taivaasta matkaan vielä viimeisen hevosen, hallavaharjan, ja sen selässä istuu itse Kuolema kannatellen sylissänsä mummin elotonta kehoa.

– Ei mummia, ei mummia! huudan.

Samassa taivaat aukeavat, ja vesi vyöryy ylleni kuin Nooan päivinä. Purot yhtyvät toisiinsa, vedenpinta nousee nopeasti ja minä yritän roikkua salin oven kahvassa. Rukoilen Jumalaa apuun, pyydän häneltä anteeksi kaikilla osaamillani kielillä, mutta lopulta vesi imaisee minut mukaansa. Pääni painuu pinnan alle, ja minä vajoan.

– Herranen aika, Silja, mikä siulla on? isä kysyy ja ravistaa minua olkapäistä. Vaikka huoneessa on hämärää, näen hänen silmiensä väliin puristuneet huoliryppyt. – Jo toinen kerta tällä viikolla, hän sanoo hellittämättä otettaan. Ynähän, ja isä päästää minusta heti irti.

– Missä äiti on? kysyn.

– Nukkuu.

– Voiko äiti tulla?

– Ei mennä herättämään, mutta mee sie äitin viereen loppuyöksi. Mie voin nukkuu vaikka sohvalla.

– Ei, kyllä mie nukun omassa, sanon topakasti ja rutistan tyynyä. – Jätä valot, jooko?

– Jätän, jätän. Pittää hankkia siulle yövalo. Jos se helpottaa. Mikä siut saa tuolla tavalla huutamaan? Kuulostaa siltä ku sikkaa tapettas.

– Näin pahaa unta.

– Millasta?

– En mie ennää kunnolla muista.

Isä pörröttää tukkaani ja sanoo, että lue vaikka vähän. Hän ojentaa minulle *Suuren opettajan kuunteleminen* -kirjan ja katoaa sitten ovesta. Minä nousen, kierrän ikkunat ja ovet, kurkistan kirjoituspöydän laatikoihin, reppuun ja penaaaliin ja varmistan, että kaikki on paikallaan.

2

Laaman kaula rikkoutuu heikkoon leukalinjaan ja eteenpäin työntyviin poskipäihin. Hänen hartiansa valuvat surullisina, ja ohenevat hiukset kihartuvat päätä myöten korville. Hän asettelee eteeni kaksi paperiarkkia. Toisen yläkulmassa lukee sopimus, toisessa tiedoksianto. Laama käy paperit läpi kohta kohdalta ja näyttää sormella, mihin minun pitäisi nimeni kirjoittaa.

– Tuohon ja tuohon, hän sanoo ja ojentaa minulle mustekynän.

Otan paperit käsiini, silmäilen ne läpi ja heitän takaisin pöydälle.

– En laita nimeä tällaisiin papereihin.

– Se on tietysti ihan oma valintasi, mutta jos et allekirjoita, niihin jää vain minun nimeni. Tässä tapauksessa se riittää. Allekirjoituksesi on pikemminkin symbolinen kuin juridinen.

– Tän on pakko olla laitonta. Ei näin voi tehdä.

– Ei se ole laitonta. Siltä se saattaa tuntua, ymmärrän sen hyvin, mutta tämä menee ihan täysin lakipykälän mukaan.

Laama yrittää hymyillä. Huulet kiristyvät ja iho venyy poskiluiden ylle. Hän kuulostaa selkouutisten lukijalta, joka muodostaa sanoja hitaasti, käyttää kieliopillisesti yksinkertaisia virkkeitä, jotta pysyn juonessa mukana ja varmasti ymmärrän.

– Mie lähen nyt, sanon niin vakuuttavasti kuin pystyn ja tartun lattialla olevaan matkakassiin.

– Silja, tilanne on se, ettei sinulla ole vaihtoehtoja. Tästä ei voi neuvotella.

– Ette te voi minnuu täällä vankina pittää.

Laama pysyy vaiti ja työntää paperit käteeni.

Yritän lukea tekstiä uudelleen, tulkita sanojen merkityksiä, mutta ne maistuvat suussa vierailta ja vääriltä. Rivit hyppivät, lauseet hämärtyvät, sanat ovat pitkiä ja vieraskielisiä. En hahmota, mistä virkkeet alkavat ja mihin ne loppuvat.

Lopulta repäisen paperit teatraalisesti keskeltä kahtia. Tiputan palaset lattialle, samalla tavalla kuin kuvittelen elokuvissa tehtävän, mutta vastaanäyttelijäni se ei tee vaikutusta. Laama katsoo minua hetken, ei vihaisesti vaan jotenkin kyllästyneesti. Sitten hän huokaa ja avaa kirjoituspöytänsä laatikon. Hän ottaa esille uuden lomakkeen, kirjoittaa siihen nimeni ja henkilötunnukseni, raapustaa paperin alanurkkaan allekirjoituksen, ottaa leimasimen, paukauttaa sitä kerran ja ojentaa paperit minulle.

– Älä revi niitä. Se on typerää.

– Sie et voi olla tosissas.

– Olen minä.

– Mie en tiä, mikä tää paperi oikein on, mutta sopimus se ei varmasti ole, sanon ja heiluttelen Laaman antamia lomakkeita silmiäni korkeudella. – Tein

ensimmäisen kenttäsovimuksenkin jo seittemänvuotiaana, joten tiiän varsin hyvin, että sie valehtelet miulle.

Laama ojentautuu taaksepäin ja ristii kädet niskansa taakse. Hän on pitkään hiljaa, arvioi minua haaleilla silmillään ja toteaa sitten sanojaan venyttäen:

– En ymmärrä, mistä sinä puhut. Mikä on kenttäsovimus?

3

Elokuun lempeä tuuli pyörittelee helteessä paahtuneita ruohonkorsia, kun kannan takapihalle muovieläimeni ja muutaman liian paljastaviin vaatteisiin puetun barbin. Minulla on mahtava eläinkokoelma. Äiti ja isä ovat ostaneet minulle ison norsun ja kirahvin, ja sain vielä kaikki isoveljen vanhat lelutkin. Sami on leikannut joiltakin eläimiltä hännät pois, mutta minusta ne ovat silti ihan hyviä.

Heitän norsun ja kirahvin puiseen laatikkoon ja sanon niille, että pian alkaa sataa. Asettaudun sadevesiämpärin ääreen ja nyrhin saksilla yhden barbin hiukset aivan lyhyiksi. Tukka irtoaa tuppoina, ja pian barbin takaraivolla on kalju lääkkä.

– Jumala lähettää taivaasta suuren tulvan ja hävittää koko maailman. Jos ette ole arkissa, te kuolette! kaljupää huutaa.

Bikiniasuiset barbit vain nauravat.

– Nooa puhuu ihan pehmeitä, ne sanovat ja pyörittelevät lanteitaan.

Viskaan Nooan puiseen laatikkoon ja solmin sen ympärille rusetin.

– Jumala sulki arkin ovet, selitän barbeille. – Nyt ei enää itkut auta. Valmistautukaa vedenpaisumukseen! huudan ja kaadan vettä lelujeni päälle. Ne hukkuvat yksi toisensa perään. Vaaleatukkaisen barbin työnnän pää edellä ämpäriin, niin että muoviset jalat sätkivät.

– Mitä teet? äiti kysyy, ja minä säpsähdän.

– En mittään.

– Ei ku kerro vaan. Näyttää hauskalta.

– Mie leikin vedenpaisumusta. Tää on Nooa, selitän ja kaivan nuken esiin arkista.

– No sehän on kiva leikki, äiti sanoo ja pörröttää tukkaani. – Nooa se vasta olikin oikea hengenpelastaja.

– Mutta äiti, eihän ollu. Eihän kukkaan uskonu Nooa. Kaikki muut paitsi Nooan perhe kuoli.

– Niin, mutta saarnaamalla hän pelasti itsensä. Samalla tavalla se on nytkin. Kun me käydään kentällä, me näytetään Jumalalle, että ollaan hänen puolella. Ja Jumala palkitsee uskolliset, ihan niin kuin hän palkitsi Nooan.

– Joo, ne pääsee paratiisiin ja saa ikuisen elämän.

– Niin juuri, äiti sanoo ja painaa otsalleni hellän suukon. – Laitahan leikki kasaan. Pitää joutua, että ehditään illalla kokoukseen.

Salilla on vilinää. Heti eteisessä nenään tunkeutuu hento hajuveden ja hiuslakan tuoksu. Valkoinen laattalattia laulaa pikkukenkien alla, ja nahkalaukun hihna painaa oikeaa olkapäätä. Kädet ojentuvat tervehdyksiin, ja taustalla humisevat valtakunnan laulut, jotka ylistävät alati Jumalaa.

Annan katseeni kiertää salia. Sukkahousuin verhotujen pohkeiden ja kävelykenkien keskellä huomioni

kiinnittyy hameeseen, jossa on punavalkoisia kukkia. Se näyttää mukavalta tienraivaushameelta, jonka rinnalla olisi turvallista seistä. Tiedän heti, että siinä olisi sopiva kenttäkaveri.

Kipitän poninhäntä heiluen hameen eteen ja nostan kädet puuskaan varmuutta tuomaan.

– Leena, lähtisitkö sie miun kanssa kentälle?

Leena ei kuule kysymystäni puhetulvan läpi, joten tartun hänen sormuskäteensä ja ravistan sitä varovasti.

– Lähetääkö kentälle? toistan.

Leena havahtuu, hymyilee, ja tiedän, että kysymykseni tekee vaikutuksen.

– Tietysti. Mennäänkö heti lauantaina? Tullaan Markuksen kanssa hakke siut jo hyvissä ajoin, niin ennätetään harjoitella esittämistä etukäteen. Varaa muutama *Vartiotorni* äidin kanssa valmiiksi. Ei sitten ovelta jännitä niin paljon, vai mitä?

Minä nyökyttelen ja kaivan laukustani sotkuisen kalenterin. Tihrustan rivejä silmät sirrillä ja yritän saada Leenan nimen mahtumaan kello yhdentoista kohdalle. Kalenterini rivit ovat niin pienet, että Leenan nimi täyttää koko lauantain.

Seuraavana aamuna juoksen opettajan luo rintakehä avoinna. Olen tohkeissani, ja minun on hankala hallita käsieni tärinää.

– Ope, ope. Arvaa, minne meen lauantaina, sanon ripaus pöyhkeyttä äänessäni ja yritän varmistaa, että kaikki kuulevat.

– No, minne?

– Kentälle. Tein ihan ensimmäisen oman sopimuksen.

– Voi, miten mukavaa, opettaja sanoo. – Mitä lajeja ajattelit harjoitella? Ja tuletteko te tähän koulun kentälle vai menettekö ihan kirkonkylälle asti?

Hän luulee, että pelkään ruokaa, vaikka totuus on, että ruualla hallitsen pelkoa.

Silja tekee kaikkensa ollakseen kunnan Jehovan todistaja. Kun maailmalliset luokkatoverit kirmaavat urheilukentillä, Siljan kenttäpäivät kuluvat Vartiotorni kourassa ovelta ovelle kiertäen. Uskonto sanelee sopivat harrastukset, menot ja ystävät, joten hallinnantunne on löydettävä muualta – vaikka se veisi kymmenen vuotta myöhemmin pakkohoitoon syömishäiriöklinalle.

Meitä vastaan rikkoneet on herkkävireinen selviytymistarina, joka kokoaa yhteen sirpaleita lapsuudesta Jehovan todistajissa ja aikuisuudesta sairaalaosastolla. Se tutkii sairastumisen ja eristävän yhteisön välisiä solmukohtia ja muistuttaa, miksi totuuden tulisi aina kestää kysymyksiä.

